

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI
Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı

Sayı : Z-43452547-120.07- 1101350
Konu : Soru Önergesi

25.10.2022

Sayın Muazzez ORHAN IŞIK
Van Milletvekili

İlgi : 03.10.2022 tarihli ve 7/72373 esas numaralı yazılı soru önergeniz.

27. Yasama Döneminde TBMM Başkanlığına sunulan yazılı soru ve Meclis araştırması önergelerine ilişkin ilgi önergenizde yer alan sorularınız ekte cevaplandırılmıştır. Bilgilerinizi rica ederim.

Süreyya Sadi BİLGİÇ
Türkiye Büyük Millet Meclisi
Başkanvekili

Ek: Soru Cevabı (5 Sayfa)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI
Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı

EK

CEVAPLAR:

Cevap 1 ve 2.- Türkiye Büyük Millet Meclisi (TBMM) Başkanlığına sunulan yazılı soru önergeleri ile Meclis araştırması önergelerinin hepsi teker teker Anayasa ve İçtüzük hükümlerine uygunluk noktasında TBMM Başkanlığınca incelenmekte ve yapılan değerlendirme sonucunda işleme alınarak gelen kâğıtlar listesinde yayımlanmakta veya sahibine iade edilmektedir.

Anayasa'nın 138'inci maddesinin üçüncü fıkrasında "*Görülmekte olan bir dava hakkında Yasama Meclisinde yargı yetkisinin kullanılması ile ilgili soru sorulamaz, görüşme yapılamaz veya herhangi bir beyanda bulunulamaz.*" hükmü yer almaktadır.

Diğer taraftan TBMM İçtüzüğü'nün 67'nci maddesinin ikinci fıkrasında "*Başkanlığa gelen yazı ve önergelerde kaba ve yaralayıcı sözler varsa, Başkan, gereken düzeltmelerin yapılması için, o yazı veya önergeyi sahibine geri verir.*" hükmüne; "Yazılı soru" başlığını taşıyan 96'ncı maddesinde "*Yazılı soru, kısa, gerekçesiz ve kişisel görüş ileri sürülmeksizin; kişilik ve özel yaşama ilişkin konuları içermeyen bir önerge ile yazılı olarak cevaplanmak üzere milletvekillerinin, Cumhurbaşkanlığı yardımcılar ve bakanlara yazılı olarak soru sormalarından ibarettir. Yazılı soru önergesi, sadece bir milletvekili tarafından imzalanır ve Başkanlığa verilir. Yazılı soru önergelerine belge eklenemez. Başkan, İçtüzük şartlarına uygun gördüğü önergeleri gelen kâğıtlar listesinde yayımlar ve ilgili Cumhurbaşkanlığı yardımcılar ile bakanlara gönderir.*" kuralına; "Sorulamayacak konular" başlıklı 97'nci maddesinde ise "*Aşağıdaki sorular Başkanlıkça kabul edilmez: a) Başka bir kaynaktan kolayca öğrenilmesi mümkün olan konular; b) Tek amacı istişare sağlamaktan ibaret konular*" düzenlemesine yer verilmiştir.

Yukarıda yer verilen Anayasa ve İçtüzük hükümleri uyarınca;

1) Meclis araştırması önergeleri ile yazılı soru önergelerinin görülmekte olan bir dava hakkında yargı yetkisinin kullanılmasına müdahale anlamına gelebilecek ifadeler veya sorular içermemesi (Anayasa madde 138),

2) Meclis araştırması önergeleri ile yazılı soru önergelerinin kaba veya yaralayıcı ifadeler içermemesi (İçtüzük madde 67),

3) Yazılı soru önergelerinin kısa olması (İçtüzük madde 96),

4) Yazılı soru önergelerinin gerekçesiz olması (İçtüzük madde 96),

5) Yazılı soru önergelerinde kişisel görüş ileri sürülmemesi (İçtüzük madde 96),

6) Yazılı soru önergelerinin kişilik ve özel yaşama ilişkin konular hakkında olmaması (İçtüzük madde 96),

7) Yazılı soru önergelerine belge eklenmemesi (İçtüzük madde 96),

8) Başka kaynaktan kolayca öğrenilmesi mümkün olan konular hakkında yazılı soru önergesi verilmemesi (İçtüzük madde 97), ve

9) Herhangi bir konuda istişare edilmesi amacıyla yazılı soru önergesi verilmemesi (İçtüzük madde 97)

gerekmektedir. TBMM Başkanlığına sunulan yazılı soru önergeleri ile Meclis araştırması önergelerinin söz konusu hususlara uygun olup olmadığının değerlendirilmesi ve uygun bulunmayanların işleme alınmaması (iade edilmesi) yetkisi ise yine TBMM İçtüzüğü hükümleri ile (madde 67 ve 96) TBMM Başkanı'na verilmiştir.

Bu çerçevede 27. Yasama Döneminde, önerge tarihi itibarıyla TBMM Başkanlığınca 72.222 yazılı soru önergesi ve 6.508 Meclis araştırması önergesi işleme alınmış; 1.328 yazılı soru önergesi ve 152 Meclis araştırması önergesi ise Anayasa ve İçtüzük hükümlerine uygun olmadığı gerekçesiyle iade edilmiştir.

EGEMENLİK KAYITSIZ ŞARTSIZ MİLLETİNDİR

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI
Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı

Cevap 3 ve 4.- 27. Yasama Döneminde önerge tarihi itibarıyla, Cumhurbaşkanlığı Yardımcılığı ile bakanlıklara yöneltilen ve TBMM Başkanlığınca işleme alınan yazılı soru önergelerinin muhataplarına ve önergelerin son durumuna göre dağılımları aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

Muhatap	Toplam	Geri Alınan	Süresi İçinde Cevaplanan	Süresi Geçtikten Sonra Cevaplanan	Cevaplanmayan	15 Günlük Cevaplanma Süresi Devam Eden
Cumhurbaşkanı Yardımcılığı (Fuat Oktay)	8.801	2	2.270	4.126	2.255	148
Adalet Bakanlığı	8.844		111	1.195	6.717	821
Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı	934		462	425		47
Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı	1.400		81	462	548	309
Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı	5.383	1	1.110	3.085	729	458
Dışişleri Bakanlığı	1.487		246	1.165	42	34
Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı	2.700	1	399	2.002	87	211
Gençlik ve Spor Bakanlığı	1.814		245	1.360	53	156
Hazine ve Maliye Bakanlığı	2.811		388	1.950	424	49
İçişleri Bakanlığı	6.928		205	3.415	2.695	613
Kültür ve Turizm Bakanlığı	2.195	1	56	1.301	620	217
Millî Eğitim Bakanlığı	4.500		1.198	2.866	242	194
Millî Savunma Bakanlığı	1.020		80	859	61	20
Sağlık Bakanlığı	5.790	2	69	1.411	3.901	407
Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı	1.163		84	555	434	90
Tarım ve Orman Bakanlığı	7.111	1	1.126	4.562	945	477
Ticaret Bakanlığı	1.991		543	1.163	211	74
Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı	3.624		1.046	2.325	120	133
Mülga Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı	3.373		34	1.503	1.836	

Cevap 5.- 27. Yasama Döneminde önerge tarihi itibarıyla, Cumhurbaşkanlığı Yardımcılığı ile bakanlıklara yöneltilen ve TBMM Başkanlığınca işleme alınan yazılı soru önergelerinin önerge sahibinin üyesi olduğu siyasi partilere göre dağılımları aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

EGEMENLİK KAYITSIZ ŞARTSIZ MİLLETİNDİR

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI
Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı

Soru Önergesi Sahibi Milletvekilleri Mensubu Bulundukları Siyasi Parti	Toplam	Gelen Kağıda Girdikten Sonra Geri Alınan	Süresi İçinde Cevaplanan	Süresi Geçtikten Sonra Cevaplanan	Cevaplanmayan	15 Günlük Cevaplanma Süresi Devam Eden
Adalet ve Kalkınma Partisi	16		4	7	5	
Cumhuriyet Halk Partisi	42.899	4	5.863	25.267	10.027	1.738
Halkların Demokratik Partisi	17.073		1.756	4.496	9.135	1.686
Milliyetçi Hareket Partisi	1.610		225	986	336	63
İYİ Parti	5.705	3	718	3.446	1.344	194
Türkiye İşçi Partisi	308		40	66	77	125
Demokrat Parti	11		1	4	6	
Memleket Partisi	1.125		107	578	433	7
Demokrasi ve Atılım Partisi	100		10	42	37	11
Demokratik Bölgeler Partisi	2				2	
Saadet Partisi	508		64	296	134	14
Zafer Partisi	96		14	46	36	0
Bağımsız	2.416	1	951	496	348	620
Toplam	71.869	8	9.753	35.730	21.920	4.458

Cevap 6, 7, 8 ve 9.- 27. Yasama Döneminde, Cumhurbaşkanlığı Yardımcılığı ile bakanlıklara yöneltilen toplam 71.869 soru önergesinden 21.920 yazılı soru önergesi cevaplandırılmamış ve cevaplanma sürelerinin tamamlanmasının üzerinden 2 ay süre geçmiştir.

27. Yasama Döneminde, Cumhurbaşkanlığı Yardımcılığı ile bakanlıklara yöneltilen ve önerge tarihi itibarıyla cevaplandırılmamış olan 13.809 yazılı soru önergesinin cevaplanma sürelerinin tamamlanmasının üzerinden 1 yıl süre geçmiştir. Söz konusu soru önergelerinin önerge sahibinin üyesi olduğu siyasi partilere ve muhataplarına göre dağılımları aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

EGEMENLİK KAYITSIZ ŞARTSIZ MİLLETİNDİR

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI
Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı

	Cumhuriyet Halk Partisi	Halkların Demokratik Partisi	Milliyetçi Hareket Partisi	İYİ Parti	Türkiye İşçi Partisi	Demokrat Parti	Memleket Partisi	Demokrasi ve Atılım Partisi	Demokratik Bölgeler Partisi	Saadet Partisi	Bağımsız
Cumhurbaşkanı Yardımcılığı (Fuat Oktay)	1.254	324	1	56	3	1		1		6	2
Adalet Bakanlığı	1.236	2.929	18	77	2	1		3	1	8	4
Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı	24	15		2				1			
Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı	394	57	22	88	1	1	1			1	1
Dışişleri Bakanlığı	15	2		13							
Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı	4										
Gençlik ve Spor Bakanlığı	36										
Hazine ve Maliye Bakanlığı	143	26	7	27				2		3	2
İçişleri Bakanlığı	183	1.372	9	34	1			2	1	5	5
Kültür ve Turizm Bakanlığı	133	21	3	18	1					2	
Milli Eğitim Bakanlığı	158	39	5	18							1
Milli Savunma Bakanlığı	36	7		10						1	
Sağlık Bakanlığı	1.755	453	99	315	2			2		10	24
Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı	121	7	2	11							
Tarım ve Orman Bakanlığı	124	22	17	19						1	
Ticaret Bakanlığı	23	5	1	2				1		1	
Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı	64	5		6		1					
Mülga Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı	1.062	471	68	197				2		17	19

Bilindiği üzere, 21.1.2017 tarihli ve 6771 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Anayasasında Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun ile Anayasa'nın "Türkiye Büyük Millet Meclisinin bilgi edinme ve denetim yolları" başlıklı 98'inci maddesi değiştirilmiş ve yazılı soru önergelerinin cevaplandırılması için on beş günlük süre öngörülmüştür.

9.10.2018 tarihli ve 1200 sayılı Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğünde Değişiklik Yapılmasına Dair Karar'ın 25'inci maddesinin birinci fıkrasının (n) bendi ile de İçtüzük'ün

EGEMENLİK KAYITSIZ ŞARTSIZ MİLLETİNDİR

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI
Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı

99'uncu maddesinin ikinci fıkrası yeniden düzenlenerek yazılı soruların, Cumhurbaşkanı yardımcıları veya bakan tarafından gönderildiği tarihten itibaren en geç on beş gün içinde cevaplandırılması hükme bağlanmıştır. 1200 sayılı Karar'ın 25'inci maddesinin birinci fıkrasının (n) bendi ile İhtüzük'ün 99'uncu maddesinin üçüncü ve beşinci fıkralarının Anayasa'daki on beş günlük süreye uyum sağlanması amacıyla yürürlükten kaldırılmasıyla bakanlıklara on beş günlük süreye ek herhangi bir süre verilmemekte ve dikkat çekme işlemi gerçekleştirilmemektedir. Anayasa ve İhtüzük'teki söz konusu değişikliklerden önce, İhtüzük'ün 99'uncu maddesinin mülga üçüncü fıkrası uyarınca on beş günlük süre içinde cevaplandırılmayan sorular için önerge muhatabının bir yazı ile dikkati çekilmekte ve dikkat çekme yazısının gönderildiği tarihten itibaren cevaplandırılması için on günlük yeni bir süre verilmekte idi. Ayrıca yine aynı maddenin mülga beşinci fıkrası kapsamında önerge muhatapları, soru önergesinin cevabını, Başkanlığa bilgi vermek suretiyle, bir ayı geçmemek üzere geciktirebilmekte idi.

Bununla birlikte, İhtüzük'ün 99'uncu maddesinin son fıkrasında yapılan değişiklik gereğince yazılı sorular süresi içinde cevaplandırılmazsa, yazılı soru önergesinin süresi içinde cevaplandırılmadığı gelen kâğıtlar listesinde ilan edilmekte ve bu durum Cumhurbaşkanı yardımcısına veya bakanlara gönderilmektedir. Bu kapsamda, önerge tarihi itibarıyla Cumhurbaşkanı Yardımcısı ve bakanlara yöneltilmiş olan ve süresi içinde cevaplandırılmayan yazılı soru önergeleri, 280 ayrı gelen kâğıtlar listesinde ilan edilmiş ve bu durum 470 ayrı yazı ile bildirilmiştir.

Ayrıca önceki yasama dönemlerinde olduğu gibi bu yasama döneminde de Başkanlığımızca 26.10.2018, 05.07.2019, 17.01.2020, 10.08.2020, 29.01.2021, 09.07.2021, 18.01.2022 ve 07.07.2022 tarihlerinde Cumhurbaşkanı Yardımcılığı ile bakanlıklara yazılı soru önergelerinin cevaplandırılma durumunu gösteren yazı yazılmış ve bu yazılarda yazılı soru önergelerine süresi içerisinde cevap verilmesi ve verilecek cevapların TBMM'nin saygınlığına uygun olacak şekilde soruları tam olarak karşılayan, yeterli ve tatminkâr nitelikte hazırlanması gerektiği iletilmiştir.

Yukarıda yapılan açıklamalar ışığında Başkanlığımızca yazılı soru önergeleri ve cevapları ile ilgili işlemler Anayasa ve İhtüzük hükümleri ile geçmiş uygulamalar doğrultusunda gerçekleştirilmekte olup milletvekillerinin denetim görev ve yetkilerini meri mevzuat çerçevesinde kullanmaları için gerekli girişimlerde bulunmaktadır.

Cevap 10.- Soru önergesine konu yasama faaliyetlerini ihtiva eden bilgiler TBMM internet ve intranet sayfalarında yer almakta olup bu bilgilere ayrıca TBMM cep telefonu uygulamasından da ulaşılabilmektedir.

Bunların yanında Sayın TBMM Başkanı'nca zaman zaman gerçekleştirilen basın toplantılarında da yasama faaliyetlerine ilişkin hususlarda kamuoyu bilgilendirilmektedir. Ayrıca yine milletvekillerinin yasama ve denetim faaliyetlerine ilişkin bilgi taleplerini içeren soru önergeleri Başkanlığımızca cevaplandırılmaktadır.

